

КОНСТИТУЦІОНЕА СТАТУРИЛОР АМ- ПЪРЪЦІЕІ АТСТРИАЧЕ.

I. Хотърѣри ценерале.

§ 1. Тóте дърле че се динѣ де ам-
пърѣдіа австриакъ формезъ о монархіе
конституціональ недеспърдііосъ. § 2. Кон-
ституціоннеа ва фі аплікатъ до зрѣтòреме
дърі а ле ампърѣдіеі, адекъ: Ам регатъ
Боеміеі, Галиціеі, Лодомеріеі къ Ав-
швіцъ, Заторъ ші Бъковіа, до Ілі-
рїѣ (стѣтòторїѣ дїн дъкатрїме Карїнтіа
Країна ші Літорал), до регатъ Далма-
ціеі, архїдъкатъ Австріеі деасъпра ші де
свѣт Епоѣ, до дъкатрїме Салцбург, Сти-
рїа, Сїлесїа де сѣс ші де жос, до Мора-
віа ші до Тїрол къ мѣнтеле Форал.
§ 3. Ампърѣрѣа mezїнелор фїекърѣі
провінції деосѣвї рѣшѣне неатїнсъ до е-
стїндереа де астѣзі ші нѣмаї прїн леде
се нòте прескїтѣва. § 4. Невѣтѣмарѣа на-
ціоналітѣдїї ші а лїмѣвѣі фїекърѣі попор
есте сїгарїсітѣ. § 5. Корòна дѣпъ ледеа
санкціонѣі прагматїче дїн 19. Април. 1713
есте ші трече де мощенїре. § 6. Кїрїопо-
мѣа де трон дѣнъ че аѣ трекѣт де 18
анї, есте маїоренѣ. § 7. Ла догѣмпларе
де мїноренїтате саѣ де нехърнічїе пентрѣ
де а домні де сїне, се ва рѣндзі о рецен-
ціонне дѣпъ о леде спеціалъ.

II. Амператъл.

§ 8. Персòна амператълѣі есте сòзѣтѣ
ші невіолавілъ. Ел нѣ есте респòзето-
рїѣ пентрѣ депїндереа пѣтерїї гѣберніале;
ордонангеле лѣї дѣсъ ка сѣ нòтѣ аваа
деплїнъ пѣтере, аѣ тревзїнцѣ де сѣнт-
скїерѣа зѣзі мїнїстрѣ респòзеторїѣ. § 9.
Амператъл ла догѣа дескїдере а діетеі
ценерале депѣне жѣрѣтѣпѣлъ пе констї-
тѣдїонне, асеменеа шї фїекаре зрѣмѣшѣ ал
лѣї дѣдатъ че пѣшѣше ла гѣбернїѣ. § 10.
Пѣтереа есекѣтївѣ се кѣвіне нѣмаї ам-
ператълѣі, їар пѣтереа дѣтѣтòре де леці
о депїнде ел де ампрезѣнъ къ діета імпе-
ріалъ. § 11. Ел депѣмѣше пе тодї де-
регѣторїї де стат, ел дѣ тóте демпїтѣдїе,
ордѣрїме шї градѣрїме новїлітаре, ел нòртѣ
команда чеа маї валтѣ шї діспѣне асѣ-
пра пѣтерїї пе вскат шї пе маре. § 12.
Ел декїаръ ресѣоїѣ шї дѣкеїе паче шї
трактате къ гѣбернїеле стрїеїне. Тóте тра-
ктателе къ стателе стрїеїне аѣ тревзїнцѣ
де акѣетарѣа діетеі імперїале. § 12. Ам-
ператъл аре дрепт а респѣлті мерїтеле
дѣсемплате, ел аре дрептѣл де а пардона
ші де а дѣмїчі пѣдеаѣса, каре дѣсъ то-
тѣшї ла кондемпнареа мїнїстрїлор атѣрїѣ
дела дѣтревенїреа зѣнѣі саѣ а амбелор ка-
мере діетале. § 14. Тóтѣ адмїнїстраціѣ-

неа провине дела дупъратъл ші се депрінде дн пзмеле лѣи. § 15. Дн діета генералъ дупъратъл аре дрепт а пропъне проіекте де леці, іар сакдізнеа тѣтзор лецілор ретъне пзмаі дн пзтереа лѣи. § 16. Ел конкіатъ дн тот анл діета генералъ, ші о пѣте пролѣнці орі десфінда, дн каре дотъмпларе дн рестимп де нѣзечі зиле есте даторіс а конкіета о нѣз діетъ. Дн дотъмпларе де шѣртеа дупъратълѣи діета генералъ аре съ се адъне дн рестимп де патрѣ септѣмъні.

III. Дрептъріле де стат ші політїче а ле локѣиторілор статълѣи.

§ 17. Тѣтзор четъденілор де стат ле есте асекъратъ депліс лїбертате а кредіндеі ші кондіндеі прекъш ші лїбертатеа персоналъ. § 18. Нїме пѣте фї пзла прїнсѣре де кът дѣпъ пѣзіреа формей лецізїте, афаръ де прїндереа дн фаптъ. Дн рестимп де 24 ѡре дѣпъ пзперее ла локѣсѣре, фїекаре прїнс тревзіе лѣат ла черчетаре ші дат дн тѣна жѣдекъторіс лѣи сѣѣ. Черчетърї сѣѣ кълкърї де касъ пѣ маї дн дотъмплърїле ші форма прескрїсъ де леце се пот днтрепрїнде. § 19. Лїбертатеа ворвіреї ші а тіпарїзлѣи, фїнд ченсѣра депліс депъртатъ, есте асекъратъ прїс констїтүзіоне. Неденсіреа авѣсѣрїлор се ва регъла прїс о леце, кареа се ва декрета де кътре дотъгїа діетъ генералъ. § 20. Секретъл скрїсорїлор есте невіолабіл. § 21. Лїбертүділе предпсетпате дн § 17 пълъ дн 20. ле фолосеск ші стрѣнії карїі днкъ п'аѣ къщїгат дрептърї де четъденї аї статълѣи. § 22. Дрептъл де а да петїцізні ші де а форма днсодірї дн аѣ тоді четъденїї де стат. Леці спеціале вор регъла депрїндереа ачестор

дрептърї. § 23. Лїбертүдії де а пелерїна пѣ се пѣте пѣне нїчі о педекъ дн дрѣт де кътре дерегъторїї. § 24. Фїекаре четъдеан де стат пѣте фї пропрїетарїс, се пѣте апъка де орї че рат ал їндустрїей їертат прїс леце, ші пѣте ажнѣде ла ор че дерегъторїе ші демнїтате. § 25. Пзтереа леції есте асемеѣеа пентрѣ орї каре четъдеан де стат, еї сѣат тоді де о потрївъ днпїнтеа жѣдекъдії, сѣат де о потрївъ сѣпъшї ла дндаторїреа де апъраре ші ла контрївүзіне ші песте воїа са нїме пѣ пѣте фї депъртат дела ordınarıѣл сѣѣ жѣде. § 26. Трївнзалъл мїлітарїс пентрѣ осташї ретъне нескїмват пълъ ла ївїреа знеї леці спеціале. § 27. Дн лѣтърареа осевїрїлор де знеме дрептърї четъдене ші політїче а зпор конфесїзні релїціѣсе, каре маї есістъ прїс леце дн знеме пърді а ле монархїей, прекъш шї рѣдікареа шѣрцінїрїлор че маї стаѣ контръ ла къщїгареа а тот фелїзл де пропрїетате, вор форма обїектъл проїектелор де леце каре се вор пропъне ла дотъгїа діетъ генералъ. § 28. Жѣдекъторїї пзмаї дѣпъ рекънѣщереа їрїсдікціїлор се пот депърта дїп постърї, сѣѣ реашеѣа, сѣѣ дѣпъ дорїнда лор стрѣмѣта ла алте постърї, орї пѣне ла одїхнъ. § 29. Адмїнїстрацізнеа дрептүдії се ва депрїнде дн пѣлїк ші прїс граїс. § 30. Скїмвърї дн орѣндвїреа трївнзалелор жѣдекъторейї се пот їнтродъче пзмаї прїс леце. § 31. Тѣтзор конфесїзnelор релїціѣсе крещїне рекъпоскъте прїс леці прекъш ші кълтълѣи їсраелїтїс дї есте асекъратъ лїберс депрїндере а сервїдізлѣи дѣтнезееск.

IV. Мїнїстрїї.

§ 32. Мїнїстрїї сѣат респнзеторї пел-

търѣ тогѣ лъкръриле шѣ пропънериле дѣ
пъртареа дерегъторіеі лор. § 33. Респон-
савілітатеа ачеаста прекъм шѣ хотърѣреа
іурідикіеі пърѣнде шѣ жѣдекънде се ва
регъла прѣн о леце спеціалъ.

V. Dieta ценералъ.

§ 34. Dieta ценералъ кареа дѣ дѣ-
содрѣ къ дѣпъратѣл депрѣнде пѣтереа
дѣтъторѣ де леці, есте дѣпърдѣтъ дѣ дѣвъ
кътърі: дѣ кътара сенаторілор шѣ дѣ а
депътаділор. Дѣрареа діетеі ценерале се
дефѣде пе чѣнчѣ ані къ конкіетаре авѣалъ
а ачелеіа. § 35. Сенатѣл констъ: а) дѣн
прѣнчѣіні касеі дѣпърътеці дѣвъ дѣмпі-
піреа авѣалѣ ал 24 леа; б) дѣн мѣдѣларіі
пе каріі дѣпъратѣл фъръ прѣвѣре ла
старе орѣ ла пащере, дѣ ва депѣмі пе
вѣагъ; в) дѣн зна свѣтъ чѣнчѣзечѣ мѣдѣ-
ларі каріі се вор адеце де кътре чеі маі
дѣсемпъторі пропріетарі пентрѣ дѣтрег
періодѣл де чѣнчѣ ані дѣн мѣжлокѣл лор.
§ 36. Кътара депътаділор констъ дѣн треі
сѣте оптзечѣ шѣ треі мѣдѣларі. Адеце-
реа тѣтърор мѣдѣларілор кътъріі депъ-
таділор се дѣтетеіеазъ пе пѣтърѣл по-
порѣлѣ шѣ пе репрезентацізнеа тѣтърор
інтереселор четъдене де стат. § 37. Але
цѣрѣле мѣдѣларелор пентрѣ амбеле къ-
търі се вор дѣтрепрѣнде пентрѣ ачеастъ
дѣтѣе діетѣ ценералъ дѣвъ о портъ про-
вісоріе де адецѣре. § 38. Адеца хотър-
рѣторѣ пентрѣ адецерѣ се ва determina
де кътре диета ценералъ, дѣ каре се ва
хотърѣ шѣ пентрѣ деспъгъвѣрѣле че вор
фѣ а се фаче депътаділор дѣн кътара а
дѣа. § 39. Фѣкаре кътарѣ дѣшѣ адеце
еа пе прецідѣнте шѣ пе чѣлмалдѣ дірегъ-
торі, еа сѣнгрѣрѣ аре дрепт а черчета шѣ
а хотърѣ дѣ прѣвѣнда валорѣі адецерілор.

§ 40. Мѣдѣларіі амбелор кътърі дѣшѣ пот
депрѣнде дрептѣл лор де вотісацізне пѣ-
маі дѣ персѣнѣ шѣ нічѣ къ ле есте ер-
тат а прѣімі інстрѣкціоні дела коніцъто-
рѣі сѣі. § 41. Шѣдѣнде амбелор къ-
търі сѣнт пѣвлѣче; о есченцізне дела а-
чеаста се пѣте фаче пѣмаі прѣн хотърѣ-
реа кътъріі, кареа ла черереа а зече мѣ-
дѣларі орѣ а прецідѣнтелѣ хотърѣще дѣ
секрет. § 42. Нічѣ зн мѣдѣларѣв де къ-
тарѣ пѣте фѣ трас ла жѣдекатъ орѣ арес-
тат дѣ тімпѣл діетеі афарѣ де еспресе
дѣвоіре а кътъріі де кареа се діне, орѣ
де авѣкареа дѣ фантѣ. § 43. Дѣн мѣ-
дѣларѣв де кътарѣ прѣімінд зн пост пѣлѣ-
тѣ де стат аре сѣ сѣпѣнѣ ла о нѣвъ
алецѣре; гѣвернѣл пѣ ва депѣга нічѣ знѣі
мѣдѣларѣв алес інтрареа дѣ камере. § 44.
Кътърѣле се авѣнѣ пѣмаі дѣвъ конкіе-
тареа дѣпъратѣлѣ, шѣ дѣвъ десѣінда-
реа орѣ прѣлѣвѣіреа діетеі вѣ маі аѣ а
десѣате нічѣ зн обѣкт.

VI. Пѣтереа діетеі ценерале.

§ 45. Тогѣ леціле аѣ тревѣногъ де
дѣвоіреа амбелор кътърі шѣ де санкціз-
неа дѣпъратѣлѣ. § 46. Ла диета чеа дѣн
тѣ шѣ дѣвъ фѣкаре нѣвъ пѣшѣре ла гѣ-
вернѣз се ва хотърѣ лѣста чѣвѣлѣ а
дѣпъратѣлѣ пентрѣ дѣтреага дѣраре а
гѣвернѣлѣ лѣі. Анапацеле шѣ дѣзестърѣ-
рѣле пентрѣ мѣдѣларіі касеі дѣпърътеці
се вор пропъне дѣвъ дѣтѣмпларе діетеі
ценерале спре хотърѣре. § 47. Дѣвоі-
рѣле авѣале пентрѣ дѣтреціреа арматеі
стѣтъторѣ, дѣвоіреа пентрѣ рѣдікареа
контрѣвѣцізвелор шѣ а дѣрѣлор, дѣпърѣ-
штѣрѣле де стат, арендѣреа мошѣлор
де стат, черчетареа шѣ хотърѣреа вѣд-
цетѣлѣ авѣал де венѣтърі шѣ спесе вр-

теазъ пѣтаі prin о леце. Ачесте про-
екте де леце тревѣе таі дптъ съ се
пропѣвъ ла къмара депѣтаділор. § 48.
Амбеле кътѣрі пот фаче проіекте де
леце, саѣ арѣтънд довезі, пот пропѣе
ла гѣбернѣз пентрѣ ащерперѣа зпѣі про-
іект де леце, еле пот пріімі петідівнѣ ші
ле пот лѣа ла десватере; тотѣші асеме-
неа петідівнѣ а зпор ѳменѣ прѣваді, орѣ а
зпор корпорѣчѣнѣ тревѣе а се ащерпе
зпѣі мѣдѣларѣс де къмарѣ, іар оз а се
да дп персѳнѣ. § 49. Пентрѣ валѳреа з-
неі хотѣрѣдрѣ се чер а фѣ де фадѣ дп
каса сенаторѣлор чел пѣдіа треі зечѣі, іар
дп а депѣтаділор мѣкар шесезечѣі. § 50.
Проіектеле де леце prin каре сѣнт а се
дптреді, лѣтѣрі саѣ скѣмба хотѣрѣдрѣле
констѣтѣдівнѣі аѣ тревѣіндѣ дп амбеле
кътѣрі де фѣінга де фадѣ а дѳв дпн треі
пѣрдѣ де мѣдѣларѣ. § 51. Ла тѳте челе-
лалте проіекте ажѣнѣ маіорѣтѣа абсо-
лѣтъ а вотѣрѣлор. § 52. Дп амбеле къ-
тѣрі гѣбернѣл ва фѣ репрезентат prin мѣ-
ністрѣі респѣзеторѣі саѣ prin комѣсарѣл
гѣбернѣл пе карѣл ва арѣта кътѣрѣлор.
Вотѣ дечѣсів дпсъ пѣтаі атѣнчѣ аѣ, дакъ
сѣнт мѣдѣларѣ аі кътѣрѣлор. § 53. Ър ре-
гѣламент спѣдіал, каре се ва хотѣрѣ дп
фѣенѣ каре къмарѣ, ва статорнѣчѣ орді-
неа тревѣлор пентрѣ кътѣрі, пѣлъ ла
дпфѣінгарѣа ачелѣіа се ва словозі де къ-
тре гѣбернѣз зп регѣламент провѣсорѣс
пентрѣ фѣкареа къмарѣ.

VII. Діетеле провинціале.

§ 54. Дп фѣкаре дарѣ деосевѣ аѣ а
есѣста діете провинціале пентрѣ афларѣа
інтереселор провинціале ші пентрѣ дпгрѣ-
жіреа постѣлателор че с'ар іві дпн партиѣа
ачелор интересе, пѣлъ дп кът зпеле ва
ачеле пѣ се афлѣ кѣпрѣнсе дп цепенералеле

постѣлате а ле статѣлѣі. Діетеле провин-
ціале кѣм ѳзсесе еле пѣлъ актѣм, пѣсѣфе-
рѣнд констѣтѣдівнѣа нѣчѣ зп фелѣз де скѣм-
варѣ, вор рѣтѣнеа дп ачѣеашѣ фѣіндѣ ші
пѣтере. § 55. Ъва дпн челе дпн тѣі про-
пѣперѣ а ле діетеі цепенерале ва фѣ черче-
тарѣа ші мерѣтѣл скѣмѣрѣлор че с'ар про-
пѣне де кътре статѣрѣле провинціале а се
фаче амѣсѣрат дорѣнцелор тѣмпѣране дп
констѣтѣдівнеле мор челе векаі, асеме-
неа се вор лѣа ла десватере ші проіектеле
прѣвѣтѳре ла модѣл дп каре с'ар пѣтеа
деспѣгѣвѣ поверѣле фѣндаментеле, каре се
декларарѣ де рѣскѣмпѣрѣчѣіосе. § 56. Спре
афларѣа деосевѣтелор интересе а дпнѣтѣ-
рѣлор ші жѣдецелор дп фѣкаре провинчѣі
лецісладівнѣа ва дптемеіа пропрѣі інстѣ-
тѣдівнѣі мѣнѣчѣпале. § 57. Констѣтѣдівнеле
комѣпале сѣнт а се дптокмѣ дѣпѣ зп актѣ-
фелѣз де прѣнчѣпѣз, ва дп ачеле сѣ фѣ
репрезентате тѳте интереселе комѣнѣтѣ-
діі ші а мѣдѣларѣлор еі. § 58. Дп тот
копрѣнскѣл монархѣіеі се ва дптокмѣ гарда
націоналѣ дѣпѣ портеле каре се вор ре-
гѣла prin о спѣдіалѣ леце; ачѣеа тотѣші
рѣтѣне сѣпѣсѣ авторѣтѣдіі ші трѣвѣнале-
лор чѣвѣле. § 59. Гарда націоналѣ ші тоді
амплѳіадіі пѣнѣ дппѣратѣлѣі жѣрѣтѣнт
пе констѣтѣдівнѣе. Жѣрѣтѣнтѣл арматеі
пе констѣтѣдівнѣе се ва лѣа дп жѣрѣтѣнѣ-
тѣл стѣагѣлѣі.

Саѣ дат дп імперіала пѳстрѣ четате
къпѣталѣ ші де рѣсѣдѣндѣ Віѣна дп 25.
Апрѣліе, 1848 дп ал 14 ап ал дппѣрѣ-
діеі пѳстре.

Ferdinand.

Фѣкелмонт, мѣністрѣ дпн афарѣ ші прѣсѣ-
дінте провѣсорѣс; Пѣлерсдорф, мѣністрѣ дпн пѣзп-
трѣ; Сѣмарѣга, мѣністрѣ інстѣтѣдівнѣі; Кразе
де фѣнанѣдѣ; Zanini, де ресѣоѣтѣ.

Ствдиі асвпра лимвеі ромѣне.

(Брмаре.)

Еѣ причепѣ, къ ромѣнѣл стѣлсѣ де свпт дѣлчеле черѣ ал Италиі, vnde era de principѣ къ форма дп инѣ орі екѣ, ші мѣтат дптр'о климѣ чева маі аспрѣ, азгнд дп канчеларііле дрегѣторіімор пѣвліче ші дп вісерікѣ неконтенітѣ форма славенікѣ дп пікѣ, се ва фі фаміліарізатѣ п' аічі п' акколо къ ачеаста дпн зрмѣ; дар артівѣлѣ есте къ мѣлѣт маі дпсемпѣторѣ. Анпоі че vomѣ зіче де лимва ромѣнімор де дпкоаче де Дѣнѣре, дп кареа дпн ачелле ворве дпсемпате дп редістрѣл лѣі Тѣомапп, че ле аѣ ші Албанезіі ші Мачедо-ромѣніі, пѣ сѣпт декѣт 6—7? — Кѣт пентрѣ Бѣлгарі, аффарѣ де ачееа, къ еі стаѣ дптре попѣліі скіаі сінгѣрі ші ісоладі къ ал лор артівѣлѣ, сѣ пѣ зітѣм, къ дп епока, дп кареа еі пѣ ераѣ сѣвжѣгаді де Бізантіні, се аффаѣ свпт ачеллѣ дпдоітѣ прочесѣ, дп кареле славеністѣл дпгдіеа татарістѣл, ші дп контра амѣндѣрор се релѣота тареле елемѣнтѣ ромѣнѣ, каре дпкъ де свпт імператоріі діокаса лѣі Аѣгѣст, се дппѣтѣмѣтенисѣ дп партиѣа локѣлѣі. Кѣ тоате ачесте шѣртѣріссекѣ, къ пѣ т'ам окѣпатѣ пічі одагѣ серіосѣ къ форма лимвеі бѣлгаре moderne; вѣзѣ пѣмаі къ а дппрѣмѣтат мѣлте дпн елемѣнтѣл ромѣнѣ, ші крезѣ, къ спре а не пѣтѣ да о пѣрере провавілѣ, ар фі де ліпсѣ а кѣпоаште форма елемѣнтѣлѣі татарѣ, къ каре с'а лѣптатѣ челѣѣ словенікѣ. Кѣ ачеаста лѣсѣм ачі дісерѣгѣчѣеа лѣі Копітар, кареа е пліов де контразічері. Аффарѣ де чеа демѣстратѣ маі сѣс дескре лимва дпвіогѣторіімор кѣтрѣ чеі дпвінші, маі дпсемпѣм пентрѣ кѣріосітате алта де-

ла фада 78, vnde зіче къ ші поі ші італиеніі вісѣм кѣнд ворѣім де о лимѣъ ромѣнѣ descлінітѣ де чеа класікѣ латіпѣ, ші анпоі маі ла валле ворѣеште дпсѣші дѣпѣ Raynouard де о ассемпѣа лимѣъ ші ла фада 84 addѣче ші проѣвѣ, кѣпоаскѣтѣл проверѣѣ дпн С. Аѣгѣстінѣ: duos illi, дѣпѣ алдіі duo ei da et ducat se. — Дпн партиѣ-мі фіеі церѣнна зшоарѣ; п'ам пічі о патіімѣ асѣпра репосатѣлѣі Славістѣ. Сѣ не дптоарчешѣ ла аі пострі. —

Дптре ромѣні, дпкъ дѣла чеі діотѣі кѣлтівѣторі аі лимвеі, с'а форматѣ о пѣрере къ мѣлѣтѣ маі патѣралѣ, прпн зр-таре ші маі анпроане де адѣѣврѣ. Еі, де ші дппѣтпаді де атѣтѣ орі, кредѣ чеі маі мѣлді, къ лимва ромѣнѣ, есте о лимѣъ ромѣнѣ векіе, маі анпроане де лимва че о ворѣіеа попѣлѣл ромѣнѣ, декѣт де латіпа класікѣ. Маі вѣртос Петрѣ Маіор с'а стѣдіт а попѣларіза дптре ромѣні ачеастѣ кредіпѣѣ, пентрѣ кареа а фост маі де мѣлте орі лѣтатѣ дп батѣжкѣрѣ де крітікастріі стрѣніі, ка кѣнд елѣѣ ар фі зісѣ, къ поі ворѣімѣ дптокмаі кѣт ворѣіеаѣ ромѣніі чеі векі. Астѣ авѣсрдітате п'а зіс'о Петрѣ Маіор, ші кѣт о пѣтѣа зіче, кѣнд елѣѣ кѣпоаштеа преа віне літератѣра ромѣнѣ, ші штіеа, кѣтѣ скімѣвѣтѣрѣ а сѣоферіт лимва поастрѣ пѣмаі дп кѣрсѣ де 200 ані, декѣнд дпчепѣрѣ а се тіпѣрі кѣрці ромѣне, пѣов ла епока лѣі? Дар Петрѣ Маіор аѣеа а фаче къ оашені, каріі не дѣтрѣѣаѣ тоате. Контрарііі лѣі се зпіеаѣ къ тоціі дптр'ачееа, къ лимва поастрѣ есте зо елемѣнт стрѣ-інѣ, кареле пѣмаі а пріімітѣ дпрізіпде латіпѣ, ші се десклінеаѣ пѣмаі дптр'ачееа, къ зпії кредеаѣ къ елемѣнтѣл е траѣѣ, алдіі къ е славенікѣ. Дпфлоріеа пѣ ат-

твѣчі Катапчичі, кареле дѣ волѣтѣноаселе салле кѣрѣдї, нѣ vede ла Дѣпѣреа де жосѣ декѣт славенї. Дѣ мїжлокѣл ачестор дѣм-прецїзѣрѣрї, зѣ вѣрват ка Петрѣ Маїор, кареле стѣдїнд пе Плавтѣ шї Теренцїв, а възѣт дѣ ачестї дої скрїїторї модѣл де а кѣцета ал Романїлор де пе атѣнчї, про-вервїї лор, глѣмеле шї дѣжѣрѣтѣреле лор, дѣвѣдѣтрїле лор, дѣ фїїндѣ тот ачелле ка але ромѣнїлор де астѣзї, кареле мергѣнд дїн Дачїа дѣпѣ 1700 де анї ла Рома, азде пе попѣвлѣ дїн Кампанїа зїкѣнд: „mama-ta, tatateu“ дѣтокмаї ка ромѣнїї Дачїеї, зѣ ассемеле ромѣнїѣ, дѣ ентѣсіастѣл сѣѣ, оаре н'а пѣтѣт кѣдѣ дѣ патїма де а нѣ лѣса нїмїкѣ контрарїзлѣї че пе детрѣѣеа, пе лѣа тотѣ? Дар дѣ авѣрѣда пѣрере де маї сѣс, н'а фост Петрѣ Маїор. Еллѣ а зїсѣ нѣмаї, кѣ лїмба ноастрѣ дѣ фїїндѣ са, прїн зѣрмаре фѣрѣ дѣпетечїтѣреле стрѣїне, есте лїмба векїлѣї попѣл роман, фѣрѣ дѣдоїеаллѣ прекѣтѣ с'а пѣтѣт еа дїне дѣ декѣрѣл мїлор де анї. Еѣ зїкѣ маї мѣлѣтѣ кѣ лїмба ромѣнѣ дѣ фїїндѣ са, есте маї векїе декѣт латїна; пентрѣ-кѣ дѣтр'а ноастрѣ се вѣдѣ маї вїне де-кѣт дѣ орї кареа алта, елементеле лїм-веї латїне. Сѣлотѣ дѣосѣ шї ромѣнїї мѣлѣдї, варїї зїкѣ, кѣ лїмба ноастрѣ нѣ есте алт-чева декѣт о фїїкѣ а латїнеї. —

Кѣт пентрѣ артїкѣлѣл пострѣ, ромѣ-нїї зїкѣ ка шї граматїчїї лїмвелор аппѣ-сене, кѣ прекѣт, спре есемплѣ, італїанѣл дїн ille pater ш'а фѣкѣт il padre, ашшеа шї ромѣнѣл дїн dominus ille а зїсѣ dom-nul, фѣрѣ а се гѣндї кѣ ille есте ачї ка пропѣтме шї нѣ ка артїкѣл, шї кѣ domnul респѣнде кѣрат ла dominus, еар dominus ille се зїче ромѣнѣште domnul ачелла, шї фѣрѣ а се маї дѣтрева: кѣт се дѣ-

воїрѣ тоцї romanї modernї а прїїтї артї-кѣлѣл, фїїнд еллѣ ка артїкѣл стрѣїнѣ де лїмба латїнѣ? Маї зїкѣ зѣнїї дїнтр'аї пострї, кѣ пропѣтмеле ille поїпѣсѣ нѣтелор да стї-лѣлѣї латїнѣ оарекаре гревтате, зѣ че маї свѣлїмѣ, шї кѣ datїna de а поїпѣне ачестѣ пропѣтме, есте маї векїе, декѣт ачееа де а'л препѣне. Атѣкѣтѣ ачестѣ зсѣ ал латї-нїлор, кѣт шї зсѣл пострѣ де а дѣнека фїналеле ѣ дїн лѣ шї і дїн лї, прїн зѣрмаре пепѣтїндѣ ачестора де а форма сілабѣ шї лїпса де зѣ pazїмѣ ка сѣ се поатѣ про-пѣнчїа, а дѣтродѣсѣ ла пої нѣтмеле дѣнїн-те де артїкѣлѣ, сѣѣ а поїпѣсѣ нѣтелор ар-тїкѣлѣл. Аста се паре ерѣдїтѣлѣї автор ал прїнчїпелор дїн Органѣл лѣмїнѣрѣї, кѣ-са шї дѣченѣтѣл артїкѣлѣлѣї пострѣ аш-шеа кѣт дѣ vedem; *) дар фїїндѣкѣ о зї-че сіогѣрѣ, кѣ нѣмаї і се паре, фѣрѣ дѣ-доїеаллѣ нѣ есте кѣвинѣсѣ, прекѣт нїчї нѣ се поате кѣвинѣѣ нїмене дїн кѣвїнтеле ad-дѣсе. Че се дїне де дѣтѣїлѣл кѣвѣнтѣ, мїе дѣ addевѣрѣ нѣ мї-а вѣтѣтѣ ла окїв дѣ тоатѣ лїтератѣра латїнѣ, кѣ с'ар зїче маї де мѣлте орї: vir ille — is, декѣт ille — is vir; нѣмї-а вѣтѣт ла окїѣ нїчї кѣ с'ар зїче вреѣ-па дїн ачесте, нѣ deseорї, дар нїчї паре орї! Еѣ штїѣ доаѣ. Ына, кѣ латїнѣл а зїсѣ ille homo, illi homines, орї homo ille, homines illi, тот атѣнчї шї тот ашшеа, кѣт зїчем пої астѣзї: ачеллѣ омѣ, ачѣї оаменї, орї омѣл ачелла, оаменїї ачѣїа; еар гревтатеа, орї аппѣсандѣ, атѣѣрѣл ла пої шї де аїчї, дар deseкѣнѣзѣрѣ маї мѣлѣтѣ дела модѣлѣчївнеа тоувлѣї дѣ гѣра Ора-торѣлѣї шї дела скїме. Алта штїѣ, кѣ пропѣтмеле ачеста ла класїчї нѣ се пѣне

*) Bezї Органѣл лѣмїнѣрѣї N. XVI—XVIII §. XIV—XVI.

ничи днайте ници днаппои, дежт аттвчи, кждо треввица неапправилъ чере ка съ се пвѣ, ши пз пзмаи съ се свпт доделмеагъ, превт, кждо воим а детермина лкврѣме маї вине, а аллеце, спре есемплз, специалитатеа дин ценералитате, партеа дин днтрегѣ шчл. Алминте, класикъ есте пзмаи ачеастъ формъ, саѣ ши маї пвцинѣ дежт класикъ: вине латинеште есте пзмаи ашшеа: *mortales, quorum pectora auri sacra fames coagit vel cogit, — homines, qui mihi retulerunt, — latrones, quos capite plectendos censeo etc*; еар пз *illi mortales opī mortales illi, — illi homines opī homines illi, — illi latrones opī latrones illi* шчл. Кждо се пвне провзмеле, аттвчи есте врео дмпрецизраре дин челле дпсептате ачи; фъръ ачесте дмпрецизрѣри, чине ле пвне, пз ворвеште вине латина. Аттвчи кждо дмпрецизрѣриле черѣ ка пзмеле съ се детермине прип ачест провте, аттвчи дела воинца ши симдѣл ораторѣлѣ ка съ'л препвнъ опі съ'л поипвнъ. Кѣм пзтемѣ пої гжди, къ о парте де квжнтѣ аттжт де печесаріе, ши аттжт де есициалъ дп организмъл лимбеи поастре, превт есте артикълъл, съ ши фие лзат днчепвтъл дела зп лѣкръ аттжт де свпвсѣ воинцеи ши ввижлѣ симдѣл ал ворвиторѣлѣ? Лимба есте зп днтрегѣ органикѣ ши пз арбитраріѣ. Дп организмъл еи есте дпкърпатъ дпса рациѣнеа.

Че се аттѣце де челлалатѣ квжнтѣ, къ неажжвпсѣл, днтрѣ каре се афолъ ѣ ши і дин лѣ ши лі де а фаче о сілабъ, ар фі кавсат всѣл де а препвне пзмеле артикълълѣ, ка съ се потѣ пропвчѣа: ачеста есте тотѣ ашшеа де нимик — дпсептиторѣ ка ши челлѣ динтъѣл. Къчи рогѣвъ: чине ва креде, къ пентрѣ дѣл семі-

свнете, дпкъ ши маї пвцинѣ, с'а кіематѣ дп ажжвторіѣ тот капиталъл пзмелор нѣстре вървѣтештї? Де фадъ есте артикълъл пострѣ фемеинѣ, кареле фаче сілабъ ши тот се поипвне пзмелор. Дар веї зиче, къ ачесте с'аѣ дат дѣпъ аналоѣа челлорѣ вървѣтештї. Еи вине, еѣ те воїѣ днтреба: де че пз с'аѣ дат челле вървѣтештї дѣпъ аналоѣа челлор фемеине? Ши днтрѣвчѣзнеа mea е фвдатъ: къчи артикълъл, днтр'о формъ че пз поате фаче сілабъ, пз поате фі ориѣиналѣ, пз поате фі ници парте де квжнтѣ. Чине ва зиче, къ ромжнїи аѣ адоптатѣ опі аѣ форматѣ о парте де квжнтѣ, че пз се пвтеа пропвчѣа? Ачеста есте тотодатъ ши зп аргѣжнтѣ маї пвлтѣ, къ артикълъл пострѣ вървѣтескѣ пз есте лѣ, і, чи ал, аї. Амзїсѣ маї сѣс, къ артикълъл ромжнѣ есте о парте де квжнтѣ, че пз пентрѣ тотдеазна, чи пзмаи дп оарекаре кавзрї есте недеспрѣѣивилѣ де пзме; зрмеазъ дар ка съ стеа ши ісолатѣ. Ар пвтѣ оаре ста, дакъ пз с'ар пвтѣ пропвчѣа? Аппои съ ведедї: дакъ артикълъл с'ар фі поипвсѣ пзмелор, дин кавсъ къ ѣ ши і пз се потѣ пропвчѣа, ар зрма, съ се пропвчѣе дѣпъ че се алліпеште артикълъл де пзме. Дпсъ ачесте свнете ретжнѣ тот семі-свнете, ши се пропвчѣѣ пзмаи ѣ фїналѣ ал пзмелор, спре есемплз омѣ-л опі омѣ-лѣ. Де вѣде ар зрма съ зичетѣ, къ пз пзмеле а венітѣ дп ажжвторіѣл артикълълѣ пентрѣ семі-свнетеле ѣ ши і, чи артикълъл а венітѣ дп ажжвторѣл пзмелор пентрѣ фїналеле ѣ ши і. Дар пз есте ници зпа ници алта.

(Ва зрма.)

ПЪРЪЛ МЕЪ АЛБЪ.

Мъ дотрѣвѣ, копѣль драгъ,
 Де че пъръл ми а албит;
 Дар тѣ крѣзи къди спѣн до шагъ.
 Къ съ дѣа първѣа скървит;
 Къ зп чеас де дотрѣстарѣ
 Е зп ач апар трекът,
 Карѣ фаче 'н от скѣмварѣ
 Ведератъ 'нтр'во мѣнъ?
 Алфел, зъѣ, ѣвѣта меа,
 Еъ пър алъ пѣ аш авеа.

Тѣ до лѣтѣа асть парѣ
 Тѣ аї пѣскът пентрѣ олчѣрѣ.
 Нѣ шїї соарта челѣ карѣ
 Е менѣт пентрѣ дърѣрѣ:
 Нѣ шїї кѣте сентѣменте
 А лѣї інішъ-о ловѣск;
 Нѣ шїї кѣте елѣменте
 Віада лѣї о рѣсвоѣск.
 Алфел, зъѣ, дръгъца меа,
 Пър алъ отъл п'ар авеа.

А та 'нтрѣагъ фѣрѣчѣрѣ
 Стъ до лѣкс шїї до амор;
 Іар а меа кѣ осѣвѣрѣ
 Стъ до соарта тѣтѣрор;
 Асѣрѣтѣл де се пѣлѣрѣ,
 Еъ до пѣлѣг; ка ел сѣтѣдѣск;
 Патрѣіогѣтѣл де се стѣрѣде,
 Еъ до пентѣ'мі до хрѣпѣск.
 Шїї дар крѣзи, ѣвѣта меа,
 Къ пър алъ еъ п'аш авеа?

Кѣм тѣ къдѣї де вѣпъ воїѣ
 Фантасїї пѣ ал тѣѣ клавѣр,
 Шїї еъ кънт, дар де невоїѣ,
 Къчѣ 'мі е сѣфлетъ 'н делѣр;
 Не сѣртанѣ вѣд къ сѣспѣлѣ;
 Не вогацї несімѣторѣ;
 Цара тоатъ о вѣд пѣлѣ
 Де 'мпѣлагѣ шїї 'мпѣлѣторѣ.
 Аша, пѣ пот сѣтѣпа меа,
 Пъръл алъ а пѣл авеа.

Кѣм тѣ рѣзи де сѣтѣрѣчѣзнеа
 Шѣвѣ флѣтѣр чѣ а сѣвѣрат;
 Еъ рѣд де дешѣртѣчѣзнеа
 Че не оаменѣ а тѣрѣват.
 Прѣвѣск къ прѣн десѣртѣпарѣ
 Дѣн зї 'н зї маї рѣї се фак,
 Шїї къ маї тот отъл арѣ
 Кътѣ о воалъ фѣрѣ лѣак.
 Аша дар, ѣвѣта меа,
 Кѣм пър алъ пѣ аш авеа?

Де пѣтѣам шїї еъ ка тѣне,
 Пентрѣ тѣне сѣ трѣск,
 Къстѣнд пѣтаї ал тѣѣ вѣне
 Фѣрѣчѣрѣа 'мі сѣ гѣсѣск;
 Де ерам сѣ'мі фак зп пѣтѣ
 Нѣтаї лѣг' ал тѣѣ амор;
 Шїї ла рѣлѣме дѣн лѣтѣ
 Де ерам несімѣтор;
 Атѣнчї поате, сѣтѣпа меа,
 Къ пър алъ пѣ аш авеа.

Г. Сїон.

КЪ ТЕВА КЪЦЕТЪРѣ.

Ортодоксїї, до догѣмѣлѣ лор, пѣ алъ
 пѣкѣрѣа не пѣргаторѣл *) католѣчѣлор;
 еъ до сѣ ам афлат къ ачѣл пѣргаторѣл ла
 ортодоксїї сѣнт трѣвѣвалѣрѣме жѣдѣкѣторѣшїї.

Дакъ сокотѣнца хѣнезілор десѣре те-
 тетѣпсѣхоѣ **) ар фѣ адеврѣатъ, апої еъ
 ашї прѣфѣра маї вѣне а вѣцѣдѣ дѣтѣре фѣн-
 де къ трѣпѣл де къне шїї къ сѣфлет де от,
 дѣкѣт сѣ вѣцѣвѣск дѣтѣре фѣнѣде къ трѣн де
 от шїї къ сѣфлет де къне. Т. Ст.

*) Фок кърѣдѣторѣл, прѣн карѣлѣ трѣвѣе сѣ
 трѣакъ маї дѣтѣлѣ сѣфлетѣлѣ.

**) Мѣтѣрѣа сѣл дѣтѣларѣа сѣфлетѣлѣї дѣн трѣн
 до трѣн.